

МИНИСТЕРСТВО
НА ПРАВОСЪДИЕТО

№ 92-00-173

26 SEP 1996 197...

СОФИЯ

СЪД
Вх. № 28/к 9/8/96
Дата 28.09.1996г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СОФИЯ

ПИСМЕНО СТАНОВИЩЕ

от Младен Червеняков - министър на правосъдието

по к.г. N 18/1996 г.

Господа конституционни съдии,

С определение от 17 септември 1996 г. по к.г. N 18/1996 г. Конституционният съд е допуснал за разглеждане по същество искането на Главния прокурор за установяване противоконституционността на § 3, т. 2 от Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 1996 г. (ДВ, бр. 68/09.08.1996 г.). Министърът на правосъдието е конституиран като заинтересована страна.

Считам, че искането на Главния прокурор е неоснователно и следва да бъде отклонено. Съображенията ми са следните:

Държавният бюджет е основния финансов закон на държавата, който има фундаментално значение за функционирането на нейните органи и на обществото като цяло. Бюджетът зависи от множество фактори, но основният е икономическото състояние на държавата и нейните обективни възможности. Изрично конституционният законодател е приел, че Народното събрание "приема държавния бюджет и отчета за изпълнението му" (чл. 84, т. 2 К). Парламентът, като е отчетел обективните фактори, е приел ЗИДЗДБ, като е "актуализирал" бюджета не само в частта му, засягаща съдебната власт, но и другите приходни и разходни пера. Не

може друг орган да преценява целесъобразността на цифрите, заложи в бюджета, защото това означава да изземва законодателните правомощия на парламента. При гласуването на бюджета висшият законодателен орган се ръководи от обективните възможности и от националните интереси, а не само от нуждите на отделните държавни звена и стопански сектори. Трябва да се балансираат нуждите, съобразно възможностите не само на съдебната власт, но и на органите на националната сигурност, здравеопазване, образование, наука и т.н.

Главният прокурор иска обявяването за противоконституционност на § 3, т. 2 ЗИДЗДБ, като по същество аргументира становището си с т. 1 на § 3 без да иска неговата отмяна. Той твърди, че приходната част е нереална, а предвидените разходи са недостатъчни за съдебната власт. Необходимо е да отбележим, че както приходите (от 3505,1 млн. лв. на 4255,7 млн. лв.), така и разходната част (от 3505,1 млн. лв. на 4255,7 млн. лв.) са увеличени и са съобразени с инфлационните процеси. Съдебната система (съдилищата) има приходи от такси, които при една по-добра организация биха могли да бъдат увеличени. Естествено, разходите зависят от размера на приходите. Необосновано е твърдението, че съдебната система била на "самоиздръжка", след като са предвидени 165,9 млн. лв. "трансфер от държавния бюджет" (а какво остава за данъчните, митническите и др. служби, чиито "приходи" са много повече от "разходите"). Правно неиздържано е да се твърди, че един текст е противоконституционен (§ 3, т. 2), като се позоваваме на друг текст от същия нормативен акт, който имплицитно считаме за законосъобразен. Така че, този аргумент на Главния прокурор е правно неиздържан.

В искането се твърди, че § 3, т. 2 ЗИДЗДБ противоречи на Решение N 17/03.10.1995 г. по к.г. N13/1995 г.. Като оставим настрана, че чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията изисква противоречие на закона с Конституцията, а не с решение на Конституционния съд, то следва да отбележим, че в конкретния случай такова противоречие не е налице. Вярно е, че бюджетът "трябва да осигури средства за функционирането на установените в Конституцията държавни институции, в това число и на органите на съдебната власт". Това "функциониране"

е осигурено. Фактът, че досега редовно се изплащат възнагражденията на магистратите (съдии, прокурори и следователи) и на служителите и че се осигуряват финансово належащите разходи, говори красноречиво за задоволяване на необходимите потребности. Разбира се, че са нужни още средства за материалната база, обучението и т.н., но има обективни реалности. Една държава, едно общество не може да харчи повече, отколкото е произвело. И оттук, ако приходите са по-малко, то и разходите трябва да бъдат ограничени в тези рамки.

Това е идеята на § 3, т. 2 ЗИДЗДБ и тя е икономически обоснована. Противното би означавало "самоунищожение".

В искането се твърди, че § 3, т. 2 ЗИДЗДБ противоречи на принципите за разделение на властите и за независимост на съдебната власт (чл. 8 и чл. 117, ал. 2 К). По въпросът за разделението на властите Конституционният съд се е произнесъл с Решение N 6/22.04.1993 г. (ДВ, бр. 36/93 г.), включително и за независимостта на съдебната власт. Не би могло да се твърди, ако внимателно се прочетат мотивите на това решение, че известни финансови затруднения от обективен характер, които засягат всички държавни органи и всеки член на обществото, накърняват независимостта на съдебната власт. Тази власт е част от държавата и обществото, в което живеем, и не може да се ползва с някакви особени привилегии. Ако сравним възнагражденията на магистратите, колкото и недостатъчни да са, с тези на другите професии (учители, лекари, военни, полицаи и т.н.) бихме констатирали, че определени слоеве от населението се намират в по-тежко финансово положение.

Господа конституционни съдии, моля да отхвърлите искането на Главния прокурор за обявяване противоконституционността на § 3, т. 2 ЗИДЗДБРБ. Като министър на правосъдието добре познавам нуждите на съдебната система, но днешните финансови възможности на държавата са ограничени. Бюджетът не накърнява независимостта на съдебната власт, а я гарантира.

